

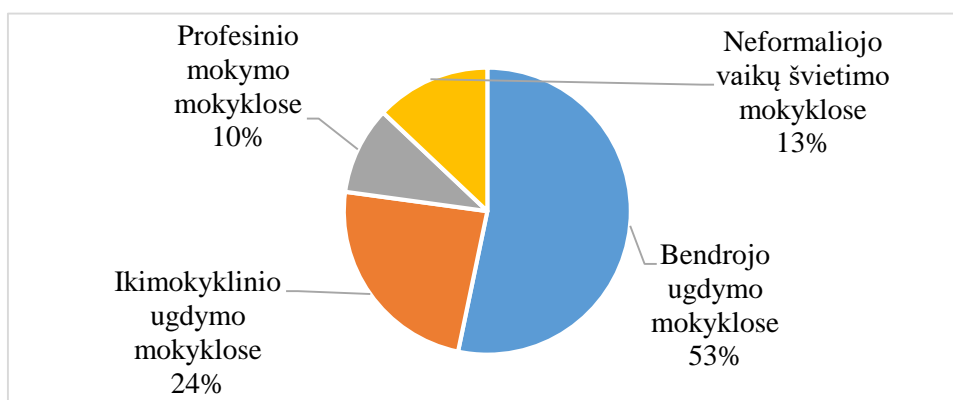
Alytaus miesto savivaldybė

Alytaus miesto savivaldybės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą vykdo Alytaus miesto pedagoginė psichologinė tarnyba (toliau – Tarnyba)¹.

2021–2022 m. m. Alytaus m. savivaldybėje dirbo 1 347 pedagoginiai darbuotojai, iš jų 716 (53 proc.) dirbo bendrojo ugdymo, 324 (23 proc.) – ikimokyklinio ugdymo, 133 (10 proc.) – profesinio mokymo, 174 (13 proc.) – neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.). Palyginti su 2020–2021 m. m., Alytaus m. savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose pedagoginių darbuotojų šiek tiek padaugėjo, bet po 1 proc. jų sumažėjo profesinio mokymo ir neformaliojo vaikų švietimo mokyklose.

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

2022 m. Tarnyba vykdė 7 ilgalaikes (ne mažiau kaip 40 val.) pedagogų kvalifikacijos tobulinimo (toliau – PKT) programas pagal valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų 2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus, atliepiančius švietimo kaitos situaciją ir šiandieninį mokymo(si) kontekstą. Jose dalyvavo 662 savivaldybės pedagoginiai darbuotojai (žr. 1 lentelę). 2022 m., kaip ir 2021 m., savivaldybėje svarbiausias išliko tas pats prioritetas – *Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas*, tik daugiau dėmesio skirta kitai kryptiai – *Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos*.

1 lentelė. Daugiausia programų vyko pagal prioritetą *Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas*

Vykdytų programų ir dalyvių pasiskirstymas pagal prioritetus

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	2	73
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	–	–
Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	2	73
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	–	–
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	3	435

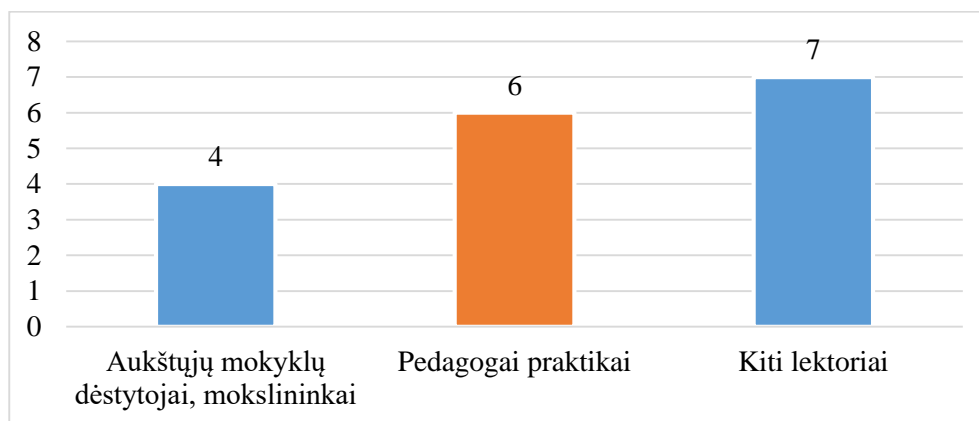
¹ Prieiga internete <https://www.ppt.alytus.lm.lt/>.

Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	2	415
Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	1	20
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	2	154
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	1	140
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	–	–
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	1	14
Iš viso:	7	662

Pedagogai, dalyvaudami įgyvendinant programas ir plėtodami savo profesines kompetencijas, mokėsi vadovaujami pedagogų praktikų, kitų lektorių (psichologų, sveikatos specialistų ir kt.) ir aukštųjų mokyklų dėstytojų, mokslininkų (žr. 2 pav.).

2 pav. Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas dažniausiai įgyvendino kiti lektoriai (psichologai, sveikatos specialistai ir kt.)

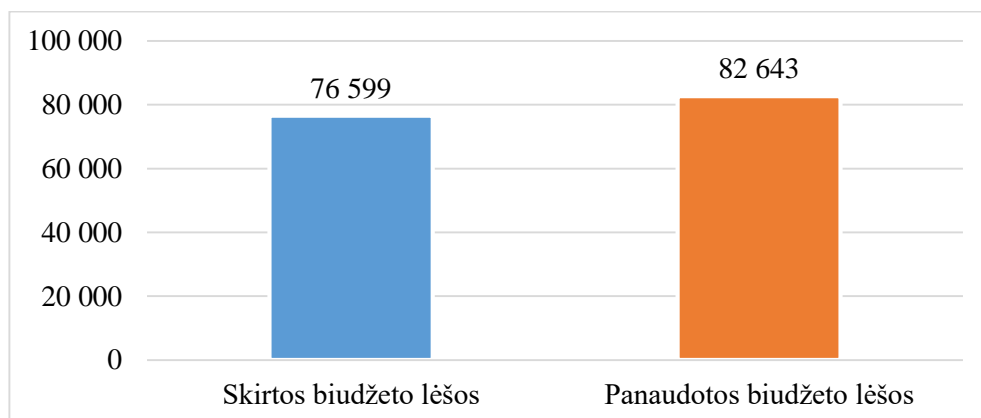
Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas įgyvendinę (vykdę) lektoriai

Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti savivaldybėje 2022 m. lėšų skirta panašiai kaip ir 2021 m., tik 2022 m. jų panaudota daugiau nei skirta. 2021 m. buvo panaudota 76 proc. skirtų lėšų.

3 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota daugiau, nei skirta – 108 proc.

Biudžeto lėšos, tenkančios pedagogų kvalifikacijai tobulinti (eurais)

Kvalifikacijos tobulinimo galimybių užtikrinimas savivaldybėje

(interneto svetainės puslapių apžvalgos duomenimis)

Viena iš Tarnybos veiklos kryptių – pedagogų kvalifikacijos tobulinimas, kurio tikslas – sudaryti palankias sąlygas rajono pedagogams siekti profesinių kompetencijų. Informacija apie renginius skelbiama sistemoje *Semiplius*, išsiunčiama visoms rajono ugdymo įstaigoms. Ilgalaikių PKT programų renginiai derinami su mokyklų bendruomenėmis, mokyklų vadovais, mokytojais arba metodinių būrelių pirmininkais, parenkamas patogiausias laikas ir organizavimo būdas.

Tarnybos interneto svetainėje *atsispindi* kitos kasdienės veiklos, kuruojamos sritys, susijusios su rajono pedagoginių darbuotojų profesiniu tobulėjimu. 2023 m. vasario–gegužės mėn. stebėtos Alytaus miesto pedagoginės psichologinės tarnybos interneto svetainės <https://www.ppt.alytus.lm.lt/> duomenimis:

- Skelbiami mėnesių veiklos planai.
- Atskirai skelbiamas *Mokyklų vadovų, jų pavaduotojų, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo programų, parengtų ir įgyvendinamų pedagoginei psichologinei tarnybai bendradarbiaujant su Alytaus miesto mokyklomis, ikimokyklinio ugdymo įstaigomis ir/ar kitais programų rengėjais, sąrašas*. Tiesa, daugumos programų akreditacija pasibaigusi.

- Svetainėje paskelbtos 2020–2022 m. prioritetinės pedagogų kvalifikacijos tobulinimo kryptys, 2023–2025 m. prioritetinių pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sričių rasti nepavyko.

- Atskiras puslapis skiriamas ugdymo turinio atnaujinimui (UTA): skelbiama aktuali informacija iš NŠA svetainės, *YouTube* kanalo ir kt. šaltinių.

- Skelbiama informacija dėl konsultavimo paslaugų: vyksta pedagoginės ir profesinės konsultacijos pedagogams, pagalbos mokiniui specialistams dėl logopedo pagalbos teikimo, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir brandos egzaminų pritaikymo specialiuųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, tinkamos ugdymo įstaigos pasirinkimo ir pan. Specialusis pedagogas konsultuoja mokytojus, pagalbos mokiniui specialistus dėl ugdymo formų, būdų ir metodų parinkimo, individualizuotų programų rengimo ir profesijos patarėjus dėl mokinių profesinės karjeros planavimo. Teikiamos individualios ir grupinės psichologo konsultacijos.

- Išskirtas puslapis *Gerosios patirties sklaida ir edukacinės patirties bankas*, kuriame pedagogai skatinami įgyti ir plėtoti savo kompetencijas, keičiantis gerąja darbo patirtimi. 2022 m. *gerosios patirties* pavyzdžių nėra.

- Koordinuojama metodinių būrelių veikla. Pateikti ankstesnių metų dalykų metodinių būrelių planai, pavyzdžių sąrašai.

Remiantis veiklos duomenimis, atsispindinčiais interneto svetainės puslapiuose, galima teigti, kad Tarnyba, įgyvendindama PKT, užtikrina informacijos prieinamumą ir suteikia galimybių pedagoginių darbuotojų bendrosioms ir profesinėms kompetencijoms ugdyti.

PKT poveikis ugdymo kokybei

Bendrujų kvalifikacijos tobulinimo veiksmų kontekste Tarnyba tiria ir prognozuoja Alytaus m. savivaldybės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą. PKT poveikį ugdymo kokybei ir mokinių pasiekimams matuoja Alytaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyrius: renkami ir analizuojami duomenys, prognozuojamos ir skatinamos pasiteisinusios ugdymo sistemos kryptys. Ugdymo kokybę sieja ne tik su kryptingu ir sistemingu pedagogo dalyvavimu kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, bet ir su gautos informacijos reflektavimu ir kompetencijų pritaikymu modeliuojant ir įgyvendinant ugdymo turinį.

2022 m. ugdymo įstaigose pokytis buvo matuojamas stebint mokinių individualią pažangą, lyginant rezultatų pokytį tarp klasių, tarp mokyklų ar vertinant mokinių nuomonės pokytį. Priklausomai nuo pokyčio matavimo tą atliko veiklos kokybės įšivertinimo grupė, klasių auklėtojai, dalyko mokytojai ar administracija. Mokyklų įšivertinimo duomenys rodo, kad mokytojų ir specialistų profesinis tobulėjimas 2022 m. iš dalies turėjo įtakos mokinių pasiekimams ir pažangai.

Rajono ugdymo įstaigos stengėsi formuoti geresnį organizacijų klimata, orientuotą ne tik į ugdytinio ar ugdytojo asmeninius siekius, bet ir į visų ugdymo proceso dalyvių konstruktyvų bendradarbiavimą. Ugdymo įstaigos pasirengė kvalifikacijos tobulinimo planus, atsižvelgdamos į švietimo pokyčius, mokyklų tikslus, buvo išdiskutuotos metodinėse grupėse kitiems metams aktualios kvalifikacijos tobulinimo kryptys. Bendra pedagoginių darbuotojų veikla keitė mokyklų kaip organizacijų pažangą: mokytojai aktyviau įšitraukė į mokyklos valdymą, įgijo pozityvios pokyčių patirties ir pan.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, siūloma:

- savivaldybės lygmeniu skirti dėmesio PKT stebėsenai, analizuojant, kaip pedagoginių darbuotojų, dalyvavusių PKT programose, mokymosi patirtis ir įgytos kompetencijos perkeliamos į praktiką;
- *papildyti* interneto svetainės UTA puslapį aktualiais praktinės veiklos pavyzdžiais;
- patikslinti svetainės puslapius, atnaujinant aktualius dokumentus / medžiagą (programų, prilygintų akredituotoms, sąrašą ir pan.).